24. november 2026

Høringssvar fra Syddjurs Kommune til Forslag til ny Råstofplan nr. 5

Generelle bemærkninger

Syddjurs Kommune anerkender Region Midtjyllands arbejde med at sikre en langsigtet forsyning af råstoffer samt ønsket om at skabe balance mellem samfundets behov for råstoffer og hensynet til natur, miljø, landskab og klima.

Kommunen finder det positivt, at råstofplanen i stigende grad fokuserer på bæredygtighed, genanvendelse af materialer og reduktion af transportrelaterede CO_2-udledninger. Samtidig er det vigtigt, at råstofplanlægningen tager tilstrækkeligt hensyn til kommunale natur-, vandmiljø- og klimaindsatser samt de nationale målsætninger om grøn arealomlægning.

Bemærkninger vedrørende råstofgraveområdet Glatved V

Syddjurs Kommune gør opmærksom på, at en del af det foreslåede råstofgraveområde Glatved V overlapper med et kommunalt udtagnings- og lavbundsprojekt i ådalen ved Ballemølle Å mellem Rosmus og Balle.

Projektområdet indgår i kommunens arbejde med implementeringen af Aftale om et Grønt Danmark og er identificeret som et område med betydelige muligheder for udtagning af tørverige lavbundsjorder og efterfølgende vådlægning. Kommunen har ansøgt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om tilsagn til forundersøgelse, og der forventes igangsat undersøgelser i 2027 med henblik på realisering af projektet inden 2030.

Såfremt den nuværende råstofudpegning fastholdes, vurderer kommunen, at mulighederne for at gennemføre projektet vil blive væsentligt begrænsede. Der vurderes at være en direkte arealkonflikt mellem råstofinteressen og de statslige mål om lavbundsudtagning, klimaindsats og naturgenopretning. Kortmaterialet viser et betydeligt overlap mellem projektområdet og råstofgraveområdet.
Kommunen bemærker desuden, at jordbundsforholdene i ådalen i høj grad består af humusholdige jorder, hvilket reducerer områdets relevans som råstofressource og samtidig understøtter områdets værdi i relation til lavbundsindsatsen.

Syddjurs Kommunes anbefaling

Syddjurs Kommune anbefaler, at den del af råstofgraveområdet Glatved V, som overlapper ådalen og det kommunale lavbundsprojekt mellem Rosmus og Balle, udtages af råstofplanen.

Bemærkninger vedrørende Ballemølle Å
Kommunen bemærker, at det beskyttede vandløb Ballemølle Å løber gennem det udpegede råstofgraveområde.

Ballemølle Å er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen vurderer, at en råstofindvinding i den berørte ådal vil medføre væsentlige påvirkninger af vandløbet og dets tilhørende naturinteresser. Samtidig vurderes det usandsynligt, at der kan meddeles de nødvendige myndighedsgodkendelser til råstofindvinding i de dele af området, hvor vandløbets naturtilstand og funktion vil blive påvirket.
Kommunen finder derfor, at det bør overvejes, om afgrænsningen af Glatved V kan tilpasses, så den beskyttede ådal udgår af udpegningen.

Syddjurs Kommunes anbefaling
Syddjurs Kommune anbefaler, at den del af råstofgraveområdet, som omfatter ådalen omkring Ballemølle Å, udgår af planen.

Naturfaglige bemærkninger til planforslaget
Syddjurs Kommune finder, at råstofplanen i højere grad bør beskrive de betydelige natur- og biodiversitetsgevinster, der kan opnås gennem målrettet efterbehandling af tidligere råstofgrave.

Tidligere råstofgrave kan udvikle sig til naturområder med høj biodiversitet, herunder levesteder for sjældne arter, især hvor næringsfattige og kalkrige jordbundsforhold bevares. Kommunen anbefaler derfor, at råstofplanen tydeligere beskriver disse muligheder og understøtter efterbehandlingsløsninger, der fremmer naturkvalitet.

Kommunen bemærker desuden, at kalkforekomster ofte er tæt knyttet til sjældne plante- og insektarter. Der opfordres derfor til, at efterbehandlingsplaner ved kalkindvinding i størst muligt omfang sikrer bevarelse af kalkrige jordbundsforhold.

Råstofplanen lægger op til nye områder for indvinding af tørv ved Fuglsø mose. Syddjurs Kommune gør opmærksom på, at der arbejdes på en række projekter med at genetablere og bevare gamle højmoser for at sikre områdernes unikke naturværdi. Samtidig har højmoserne akkumuleret en stor mængde CO2 gennem 100vis af år. Denne vil blive frigivet ved indvinding og anvendelse af tørven. Syddjurs Kommune vil på denne baggrund anbefale, at Region Midt afstår fra at udpege yderligere indvindingsområder for tørv.

Bemærkninger til Natura 2000-afsnittet
Syddjurs Kommune vurderer, at formuleringen om Natura 2000 på side 21 i planforslaget bør præciseres.
Begrebet økologisk funktionalitet er knyttet til arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, mens påvirkning af Natura 2000-områder skal vurderes ud fra områdets udpegningsgrundlag og risikoen for væsentlig påvirkning af de naturtyper og arter, som

området er udpeget for at beskytte. Kommunen anbefaler derfor, at planens ordlyd justeres, så den er i overensstemmelse med gældende naturbeskyttelsesretlige begreber.

Bemærkninger vedrørende tørveindvinding
Kommunen finder, at udlæg af nye tørvegraveområder bør vurderes meget restriktivt. Tørveområder indeholder betydelige natur- og klimaværdier, og nationale målsætninger går i stigende grad i retning af genopretning og vådlægning frem for udnyttelse af tørveressourcer. Kommunen anbefaler derfor, at Region Midtjylland genovervejer behovet for udlæg af nye områder til tørveindvinding.

Afsluttende bemærkning
Syddjurs Kommune anbefaler samlet set, at Region Midtjylland justerer råstofplanens afgrænsning ved Glatved V, så konflikter med kommunens lavbunds- og naturgenopretningsindsatser undgås. Kommunen anbefaler desuden, at planens behandling af natur, biodiversitet og efterbehandling styrkes, og at enkelte naturfaglige formuleringer præciseres inden den endelige vedtagelse af råstofplanen.